

نخستین
روزنامه صبح البرز

سال پانزدهم دوره جدید شماره ۲۹۷۳
(شماره مسلسل ۲۴۹۷۳، سال بیست و چهارم)
سه شنبه ۸ / اردیبهشت / ۱۴۰۵
۱۰ / ذوالقعدة / ۱۴۴۷
28 / April / 2026
قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

@Payamashna

شهید لاریجانی؛ صدای عقلانیت در میانه تلاطم‌های سیاسی

سرمقاله

حمایت معیشتی از خانوارها

فاطمه عزیزی خانی:

باقاعده نشان می‌دهد که بر اثر شوک جنگی، هر کشور یا چند بحران به‌طور همزمان روبرو می‌شود. اقت تولید و آسیب به منابع ملایم، جهش تورمی، افزایش بیکاری، تضعیف قدرت خرید خنوار و کمبود منابع مالی اما نکته مهم این است که اقتصاد ایران در قیل از جنگ هم در شرایط مساعدی قرار نداشت؛ به‌نحوی که بنگانه‌ها با فشارهای مالی، کمبود مواد اولیه، بی‌ثباتی ارزی و سقوط تقاضا دست‌وپنجه نرم می‌کردند.

ادامه در صفحه ۲

فروپاشی هژمونی دریایی آمریکا؛ راهکارهای ایران برای شکست محاصره دریایی آمریکا

محصار دریایی ادعای آمریکا علیه ایران، تاکنون نتوانسته تجارت حیاتی ایران را قطع کند و در عوض هزینه‌های جهانی انرژی، بیمه و لجستیک را افزایش داده و منبلی نظامی آمریکا را پراکنده کرده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، واشنگتن با اجرای سیاست محاصره دریایی و فشارهای نظامی-تحریمی گسترده، تلاش کرده جریان تجارت دریایی ایران را محدود کند. با این حال، داده‌های واقعی از منبلی معتبر رصد دریایی مانند «کیپلر» و «مارین ترافیک» نشان می‌دهد که این رویکرد تاکنون به کاهش شدید ترافیک در تنگه هرمز منجر شده و بن‌بست‌هایی برای کشتیرانی بین‌المللی ایجاد کرده است.

ترافیک روزانه کشتی‌ها در تنگه هرمز که بیش از ۱۰۰ تا ۱۴۰ فروند بوده، اکنون در بسیاری از روزها به تنها ۳ تا ۵ کشتی محدود شده و در برخی دوره‌ها ترافیک نفت‌کش‌ها تا حدود ۹۰ درصد کاهش یافته است. بسیاری از شناورها یا منتظر ماندن‌ها یا مسیرهای جایگزین برهنه‌ها را انتخاب کرده‌اند.

ایران تاکنون اقدام عملی گسترده و علنی برای تغییر کامل الگوی تجارت حیاتی خود انجام نداده، اما نشانه‌های میدانی حاکی از آن است که محاصره نتوانسته تهران را فلج کند. جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر قابلیت‌های یازدارنده و لجستیکی خود، راهکارهای متعددی برای مدیریت و مقابله با این وضعیت در اختیار دارد، از جمله امکان اسکورت مسلحانه مستقیم کشتی‌های ایرانی، سیاست مقابله به مثل از طریق توقیف شناورهای وابسته به طرف‌های متخاصم در صورت لزوم، و شب‌بخشی به فعال‌سازی کریدورهای زمینی و دریایی جایگزین. هم‌زمان، تحولات در دریای سرخ (پورسی) مکانیسم‌های احتمالی عوارض دریایی توسط اصرارالله یمن در سطوح عالی فرماندهی) و حادانه توقیف نفت‌کش «آر ۲۵» توسط نیروهای محلی

در سواحل سومالی، نشانه‌هایی از چالش‌های جدید برای کشتیرانی بین‌المللی و تغییر تدریجی در توازن قدرت دریایی به شمار می‌روند. از تنگه هرمز تا باب‌المندب و سواحل سومالی، شرایط نشان‌دهنده محدودیت‌های راهبردهای یک‌جانبه و آغاز دگرگونی در هندسه قدرت دریایی منطقه است.

۱. تنگه هرمز: شریان حیاتی انرژی جهان تحت تأثیر تنش‌ها

تنگه هرمز که به طور سنتی حدود ۲۰ درصد از نفت میانه‌شده جهانی را حمل می‌کرد، اکنون شاهد ترافیک بسیار محدود است. گزارش‌های کیپلر نشان می‌دهد عبور کشتی‌ها عمدتاً به شناورهای یا کشتورهای غیرمتخصص محدود مانده است. بسیاری از شرکت‌های بزرگ کشتیرانی از عبور احتراز کرده‌اند. نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با بهره‌گیری از قابلیت‌های نامتقارن (قایق‌های تندرو، موشک‌های ضدکشتی، مین‌های هوشمند و پهپادهای دریایی) حضور و کنترل عملیاتی مؤثری در آبراه دارد.

ایران توانسته برخی جریان‌های محدود صادراتی (عمدتاً به مقصد چین) را با روش‌های مختلف حفظ کند، هرچند این جریان‌ها با ریسک بالا و تحت فشار تحریم‌های ثانویه آمریکا همراه بوده است.

۲. دریای سرخ و باب‌المندب: تحولات انصارالله و افزایش هزینه‌های ناوبری

انصارالله یمن با عملیات هدفمند قبلی و یحش‌های داخلی دربره مکانیسم‌های احتمالی عوارض دریایی، تأثیراتی بر قواعد ناوبری در دریای سرخ گذاشته است. گزارش‌های «ولویز لیست» و شرکت‌های امنیتی به بررسی این موضوعات در سطوح فرماندهی اشاره دارند. این تحولات، هزینه‌های بیمه و ناوبری برای مسیرهای انرژی اروپا و آسیا را افزایش داده است.

۳. سواحل سومالی: حادانه توقیف نفت‌کش آتور ۲۵ و چالش‌های امنیتی محلی

سواحل سومالی (به‌ویژه منطقه پونتاند) شاهد حادانه توقیف نفت‌کش کوچک «آتور ۲۵» (حامل حدود ۱۸۵۰۰ بشکه سوخت و ۱۷ خدمه) توسط نیروهای محلی بوده است. شناور لیتا در حدود ۳۰ مایل دریایی دور از ساحل توقیف شد و سپس به نزدیکی «حافون» و «پندر بیله» منتقل گردید. این رویداد نشان‌دهنده تجدید فعالیت‌های مرتبط با امنیت و حقوق دریایی محلی است که منبلی نظامی سنت‌گام را پراکنده کرده و چالش جدیدی برای کشتیرانی بین‌المللی ایجاد کرده است.

۴. دیدگاه کارشناسان غربی: محدودیت‌های راهبردها محاصره

آلستر کروک، افسر سابق سرویس اطلاعاتی MI۶ و تحلیلگر مسائل خاورمیانه، در تحلیل‌های اخیر خود تأکید کرده که روایت «محاصره موفق و کامل ایران» یا واقعیت‌های عملی همخوانی ندارد. به گفته وی، ایرانی‌ها گزینه‌های جایگزین را با هوشمندی تقویت کرده‌اند و نیروهای آمریکایی

ب) پدافند غیرعامل و فعال‌سازی کریدورهای زمینی و دریایی:

ایران با شتاب بخشی به کریدورهای جایگزین، می‌تواند به کاهش وابستگی به مسیرهای دریایی پرریسک کمک کند:

- کریدور شمال-جنوب (INSTC) و رشت-استارا؛ پروژه کلیدی با پیشرفت قابل توجه و حمایت‌های خارجی، اتصال مستقیم به روسیه، قفقاز و اروپا را تقویت می‌کند.
- کریدور شرقی و پاکستان: راه‌آهن چابهار-زاهدان با پیشرفت بالا، تا پایان سال ۲۰۲۴ عملیاتی تر خواهد شد.
- کریدور هرات و مسیرهای شرقی: راه‌آهن خواف-هرات در حال تکمیل است و هدف حمل‌بار بیشتری را دنبال می‌کند.

این کریدورها با حمل‌ونقل چندوجهی، تنوع لجستیکی ایجاد کرده و ایران را به سمت هاب منطقه‌ای سوق می‌دهند.

جمع‌بندی و تحلیل:

محاصره دریایی ادعایی، تاکنون نتوانسته تجارت حیاتی ایران را قطع کند و در عوض هزینه‌های جهانی انرژی، بیمه و لجستیک را افزایش داده و منبلی نظامی آمریکا را پراکنده کرده است. کاهش شدید ترافیک تنگه هرمز، ادامه محدود جریان‌های صادراتی ایران، تحولات دریای سرخ و فعالیت‌های محلی در سومالی، همه نشان‌دهنده محدودیت‌های راهبردی یک‌جانبه و آغاز تغییر تدریجی در هندسه قدرت دریایی هستند.

واشنگتن باید واقعیت‌های میدانی را بپذیرد: هرگونه تشدید تنش، یا پاسخ‌های یازدارنده در سطوح مختلف از قدرت سخت دریایی تا تنوع کریدورهای زمینی مواجه خواهد شد. از تنگه هرمز تا باب‌المندب و سواحل سومالی، دوران سلطه مطلق دریایی به چالش کشیده شده و نیاز به رویکردهای واقعیانه و چندجانبه بیش از پیش احساس می‌شود.